
HVORDAN BEHANDLES MASTERSØKERE SOM HAR EN AVSLUTTET MASTERGRAD FRA FØR?

BAKGRUNN:

På studiestyremøte 3. november stilte representant fra Institutt for geovitenskap spørsmålet hvordan søkere til masteropptak som har en fullført mastergrad fra før skal rangeres. Et annet spørsmål er hvor mange studiepoeng de må ta for å få en ny mastergrad. Også fra andre institutter har det kommet henvendelser til fakultetets studieseksjon om det samme.

Ved hvert masteropptak er det noen søkere som har en avsluttet mastergrad fra før, enten fra et utenlandsk eller et norsk lærested. Den tidligere avlagte graden kan være fra et beslektet eller et helt annet fagområde. Det er imidlertid ikke alltid tilfelle at en søker opplyser om sin tidligere mastergrad, og bare viser frem en avlagt bachelorgrad som er det relevante opptaksgrunnlag til masterstudiet.

Instituttene lurer i noen tilfeller på om det er riktig å bruke ressurser på en student som allerede har en høyere grad fram for en student som kun har en bachelorgrad.

Dette notatet går inn på to spørsmål i den forbindelse:

- Hvordan skal søkere med en avsluttet mastergrad prioriteres/rangeres for opptak?
- Hva og hvor mange nye studiepoeng kan vi kreve for å tildele en ny mastergrad?

MULIGE GRUNNER FOR Å TA EN MASTERGRAD NÅR MAN HAR EN MASTERGRAD FRA FØR

Vi vet ikke hvorfor en person ønsker å ta to eller flere mastergrader, men ut i fra enkelte samtaler og korrespondanse med søkere kan vi anta flere grunner, blant annet:

- Søkeren har en master fra et helt annet fagområde og ønsker i tillegg en master i et naturvitenskapelig fag.
- Søkeren har en master fra et annet/beslektet naturvitenskapelig fag og ønsker å spesialisere seg ytterligere.
- Søkeren har en mastergrad fra utlandet, men får ikke innpass på det norske arbeidsmarkedet med den utenlandske utdanningen og ønsker å forbedre sine sjanser.
- Søkeren har en mastergrad fra utlandet, men denne graden er ikke godkjent som likestilt med en norsk mastergrad.
- Søkeren har ønske om opptak til ph.d., men når foreløpig ikke opp i konkurransen og tar en mastergrad i mellomtiden.
- Søkeren planlegger å ta enkeltemner for å øke kompetansen, men eneste eller beste mulighet for å få studierett er et masteropptak.
- Søkeren ønsker å fortsette å bo i Norge og ser et masteropptak som mulighet for en forlengelse av oppholdstillatelsen.

Det finnes antakeligvis like mange grunner for å søke opptak til sitt andre masterstudium som det finnes søkere, men dette er noen av grunnene som går igjen. Vi må anta at de fleste ønsker om masteropptak er faglig begrunnet.

LOV OG REGLER

I grads- og studiereglement for Universitetet i Bergen står det i § 32 *Allment om mastergrader* om opptak til masterprogram:

...

Ved rangeringen av søkerne bygges det på gjennomsnittskarakteren i de emnene som utgjør den faglige spesialiseringen innenfor bachelorgraden eller annet opptaksgrunnlag. Fakultetet fastsetter nærmere regler i studieplanen eller i utfyllende regler.

...

I Norge er det mulig å ta **flere ulike bachelorgrader og mastergrader**, enten på ulike læresteder eller på samme lærested. I grads- og studiereglement for UiB er dette regulert i

§ 43 Fritak og innpassinger; reduksjon i studiepoeng; uttelling i ny grad

...

Fakultetet kan gi innpassing til videre studier på grunnlag av ekstern utdanning som dekker tilsvarende opptakskrav.

...

Studenter som avlegger eksamen i emner og/eller fagenheter som faglig dekker hverandre helt eller delvis, får redusert sin samlede studiepoengsum for de aktuelle emnene. Vedkommende fakultet gjør vedtak om slik reduksjon.

Studenter som allerede har fullført en bachelorgrad, kan etter søknad få uttelling i en ny grad for studiepoeng som også inngår i den tidligere. Det er likevel et vilkår at minst 90 studiepoeng i den nye graden ikke inngår i den tidligere.

For studenter som allerede har fullført en mastergrad, gjelder foregående ledd tilsvarende, men slik at det ikke kan kreves mer enn 60 nye studiepoeng.

Ved anvendelsen av 5. ledd ovenfor, kan det i studieplanen kreves at minst 60 studiepoeng av spesialiseringen/fordypningen i en bachelorgrad er avlagt ved UiB. Ved anvendelsen av 6. ledd ovenfor kan det i studieplanen kreves at studenten må avlegge en ny mastergradsoppgave, og at oppgaven skal være utarbeidet under veiledning av en eller flere personer oppnevnt eller godkjent av universitetet, jf. §32, 3. ledd.

For å få utstedt vitnemål fra Universitetet i Bergen for den nye graden er det et vilkår at minst 60 nye studiepoeng som inngår i graden, er avlagt her.

MN-fakultetet har i sine *Utfyllende regler for gradsstudier* et avsnitt under § 9 *Mastergradsavtale* om hvordan tidligere utdanning innpasses, når relevante kurs kan erstatte studiepoeng i det teoretiske masterpensumet. Når tidligere utdanning erstatter hele eller deler av det teoretiske masterpensumet blir masterstudiet tilsvarende avkortet. Dette skjer i samråd med veileder og med godkjenning av programstyret. Det skal alltid legges en grundig faglig vurdering til grunn for å gi en avkorting av masterstudiet. Studenten har ikke automatisk rett til en avkorting av studiet ved tidligere avlagt masterutdanning.

Etter UiB-reglementet skal minst 60 studiepoeng i mastergraden være avlagt ved UiB. Det betyr at det er et minimumskrav at det avlegges en ny masteroppgave for å få tildelt en mastergrad ved UiB.

RANGERINGSREGLER

I de utfyllende regler for gradsstudier ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet står det i § 4 *Adgangsbegrensning til et masterprogram* om rangering av søkere:

Ved opptak til et masterprogram med flere kvalifiserte søkere enn antall ledige plasser, blir studentene rangert. Ved rangeringen av søkerne bygges det på gjennomsnittskarakteren i de emnene som utgjør den faglige spesialiseringen innenfor bachelorgraden eller annet opptaksgrunnlag. Programstyret kan fastsette utfyllende rangeringsregler som godkjennes av studiestyret.

Nærmere rangeringsregler utover karaktersnittet er ikke formulert. Instituttene/programstyrene har anledning til å formulere utdypende rangeringsregler for opptak til enkelte studieprogram for å ta hensyn til faglige og ressursmessige krav og begrensninger.

Rangeringsregler utover gjennomsnittskarakter i spesialiseringen må imidlertid godkjennes av Studiestyret, både for å kvalitetssikre opptakspraksis og utfyllende regler, og for å dele god praksis og gode rutiner.

Universitetet i Oslo har detaljerte rangeringsregler for masteropptak i sin *Forskrift om opptak til 1-2-årige masterprogrammer*¹ (se vedlegg). I § 5-6, avsnitt 2 b, kan det gis tilleggsrangering for enkelte 1-2-årige masterprogrammer ved ”*relevant annen høyere utdanning og/eller annen høyere utdanning*”. Annen høyere utdanning er imidlertid ikke en begrensende faktor for masteropptak, men ”*Tilleggsrangeringen kan komme til uttrykk i form av ekstra poeng. Eventuelle ekstra poeng kan gis i tillegg til den ordinære rangeringspoengsummen eller bare gis ved poenglikhet.*” (§ 5-6 avsnitt 3).

Vedlegg:

Utdrag fra

FORSKRIFT OM OPPTAK TIL 1-2-ÅRIGE MASTERPROGRAMMER VED UNIVERSITETET I OSLO**§ 5. Rangering av søkere ved opptak****§ 5-1. Generelt om rangering**

- (1) Dersom det er flere kvalifiserte søkere enn antall studieplasser må søkerne rangeres.
- (2) Rangeringsgrunnlaget tilsvarer det beregningsgrunnlaget for faglig minstekrav som fakultetet har fastsatt i programplanen.
- (3) Søkere med høy poengsum (vurdering) rangeres foran søkere med lav poengsum (vurdering). Ved poenglikhet (lik vurdering) gjelder følgende:
  - a) Underrepresentert kjønn prioriteres først. Fakultetet selv fastsetter hvilke masterprogrammer dette skal gjelde for.
  - b) Deretter kan et vektet gjennomsnitt av karakterene i de øvrige emner i opptaksgrunnlaget, jf. § 2-2, legges til grunn, med unntak av examen philosophicum og examen facultatum.
  - c) Ved fortsatt poenglikhet rangeres eldre søkere foran yngre.

§ 5-2. Rangering av søkere som kan poengberegnes

- (1) Søkerne rangeres ved at det regnes ut en poengsum som er et vektet gjennomsnitt av karakterene for de emner som inngår i det faglige grunnlaget.
- (2) Beregning av poengsum gjøres i samsvar med § 3, men for å minske muligheten for poenglikhet beregnes karaktersnittet for rangering med to desimaler etter ordinær avrunding av tredje desimal.

§ 5-3. Poengberegning av søkere med mer enn ett grunnlag for rangering

Søkere som har flere mulige rangeringsgrunnlag, jf. § 2-4, skal poengberegnes etter alle grunnlagene for rangering. Poengberegningen som gir høyest rangering skal benyttes.

§ 5-4. Rangering av søkere til erfaringsbaserte masterprogrammer

For opptak til masterprogram som fører frem til erfaringsbasert mastergrad av 90-120 studiepoengs omfang, fastsetter fakultetet selv rangeringsgrunnlaget og eventuell bruk av individuell vurdering i programplanen.

---

¹ <http://www.lovdato.no/cgi-wift/wiftdles?doc=/app/gratis/www/docroot/for/sf/kd/kd-20090317-0388.html&emne=1-2-årige&&>

§ 5-5. Rangering av søkere som ikke kan poengberegnes

(1) Individuell vurdering benyttes for rangering av kvalifiserte søkere:

- a) som fakultetet har funnet kvalifisert på bakgrunn av dokumenterte kvalifikasjoner helt eller delvis likeverdige med utdanningsløp omtalt i § 2-2
- b) med faglig grunnlag fra norsk eller utenlandsk høyere utdanningsinstitusjon hvor resultatet ikke uten videre kan legges til grunn ved poengberegningen
- c) med faglig grunnlag hvor omfanget av resultater med gradert karakterskala er for lite til å kunne benyttes ved poengberegningen, jf. § 2-4
- d) med et faglig grunnlag som består helt eller delvis av tallkarakterer, jf. § 3-2 og § 3-3.

(2) Kvalifiserte søkere som ikke kan poengberegnes, må rangeres i forhold til poengberegnete søkere ved hjelp av en skjønnsmessig vurdering av det faglige grunnlaget. For å få tilbud om opptak kreves det likeverdige ferdigheter og kunnskaper med søkere som får tilbud om opptak etter rangering på grunnlag av poengberegning.

§ 5-6. Tilleggsrangering for enkelte 1-2-årige masterprogrammer

(1) Fakultetet selv kan i programplanen fastsette egne tilleggsrangeringsregler for 1-2-årige masterprogrammer hvor det er ønskelig med en bredere vurdering av søkerens bakgrunn enn den som fremkommer av kravene til faglig grunnlag. Tilleggsrangering skjer etter at søkerne har fått beregnet den ordinære rangeringspoengsummen sin.

(2) Fakultetet kan bruke ett eller flere av følgende kriterier ved tilleggsrangeringen:

- a) underrepresentert kjønn
- b) relevant annen høyere utdanning og/eller annen høyere utdanning
- c) relevant praksis og/eller praksis
- d) motivasjonssøknad og/eller intervju
- e) egne arbeider.

(3) Tilleggsrangeringen kan komme til uttrykk i form av ekstra poeng. Eventuelle ekstra poeng kan gis i tillegg til den ordinære rangeringspoengsummen eller bare gis ved poenglikhet.

0 Endret ved forskrift 22 juni 2009 nr. 1185.

§ 5-7. Rangering på grunnlag av spesiell vurdering

(1) Grunnlag for opptak etter spesiell vurdering kan være dokumentert sykdom, funksjonshemming eller andre forhold som gir grunn til å anta at søkerens rangering etter § 5-2, § 5-4 eller § 5-5 ikke gir et riktig bilde av søkerens kvalifikasjoner.

(2) Søkere som ønsker å bli vurdert på grunnlag av spesiell vurdering, må be om dette i søknaden og legge ved egen begrunnelse og dokumentasjon av forhold som anføres.

(3) Forhold som nevnt over gir ikke i seg selv rett til studieplass. For å få tilbud om opptak kreves det likeverdige ferdigheter og kunnskaper med søkere som får tilbud om opptak etter § 5-2, § 5-4 eller § 5-5.

(4) Søkere som ikke får tilbud om opptak etter disse reglene, skal rangeres etter reglene i hhv. § 5-2, § 5-4 eller § 5-5.